

SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRS

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005 • Tālrunis: 67501590 • Fakss: 67501591 • E-pasts: info@spkc.gov.lv • Reģ. Nr. 90009756700

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 1 (1442)

2016. gada 5. janvārī

Pārskats par gripas* un citu akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) izplatību 2015. gada 53. nedēļā Latvijā

2015. gada 53. nedēļā (trīs darba dienas) monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 66 ģimenes ārsta praksēm) klīniskie gripas gadījumi netika reģistrēti.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs citu AAEI gadījumos salīdzinājumā ar 52. nedēļu palielinājusies par 35%.

Pacientu vēršanās pie ārsta AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos Latvijā vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem¹

	Vecuma grupas	49.	50.	51.	52.	53.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	960,2	860,8	894,4	381,6	515,2	35,0
	0-4	5362,2	4970,2	6077,9	3180,9	3827,3	20,3
	5-14	2620,4	2797,6	2349,3	790,3	1023,7	29,5
	15-64	655,7	507,7	525,9	228,6	338,4	48,0
	65 un >	182,1	121,4	162,6	47,3	104,4	121,0
Gripa	Vidēji	1,0	1,0	3,9	0,0	0,0	0,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	20,2	0,0	0,0	0,0
	15-64	1,5	1,5	3,0	0,0	0,0	0,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	13,7	19,2	17,8	6,0	9,4	56,9
	0-4	43,8	198,8	105,9	0,0	23,3	100,0
	5-14	20,7	10,4	20,2	31,2	22,0	-29,4
	15-64	13,2	10,6	16,2	4,5	6,2	39,2
	65 un >	5,1	10,6	0,0	0,0	11,0	100,0

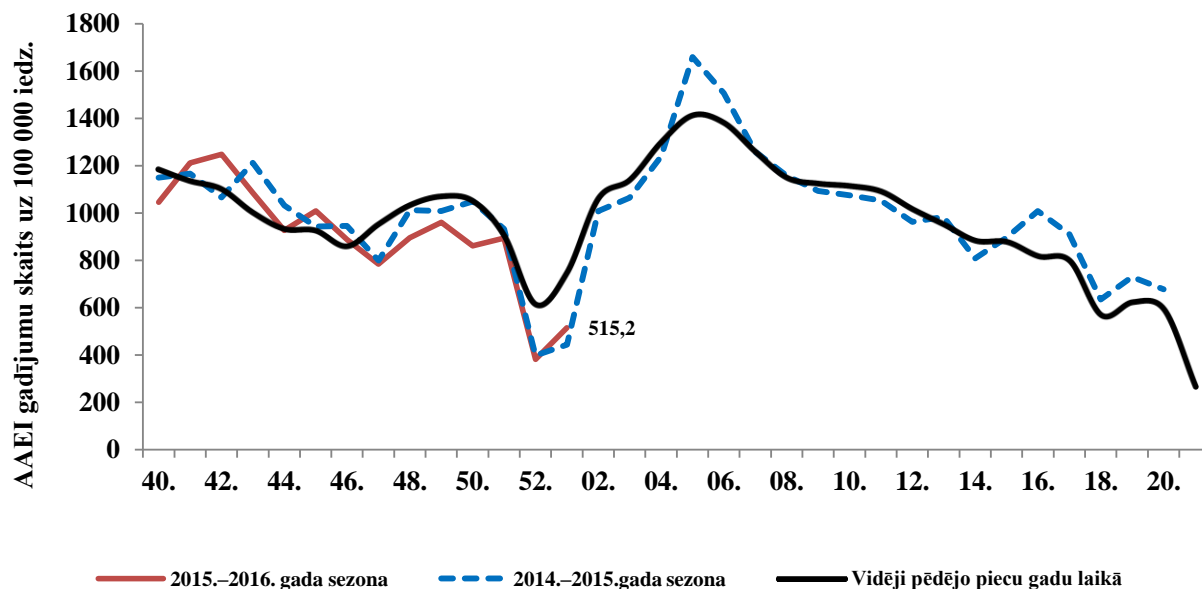
*klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās iestādēs

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 53. nedēļā palielinājusies par 56,9%, vidēji reģistrēti 9,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

¹Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskas palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

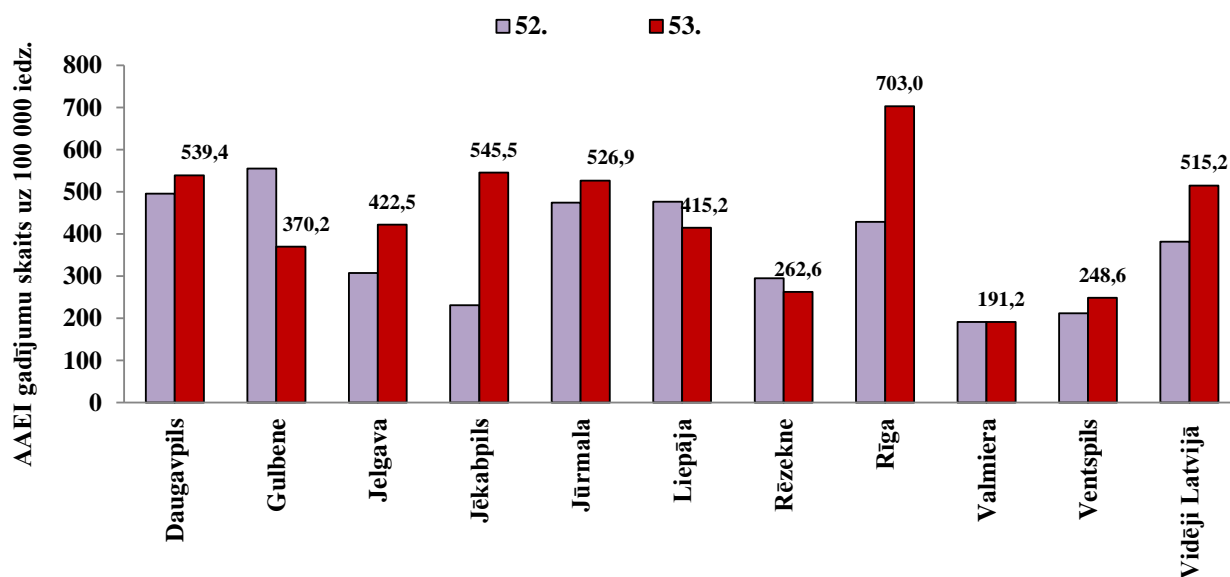
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2015.–2016. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu rādītājiem

Pacientu vēršanās ambulatorajās monitoringa iestādēs akūto augšējo elpceļu infekciju gadījumos 2015. gada 53. nedēļā bijusi līdzīga iepriekšējās sezonas rādītājiem šajā laika periodā.

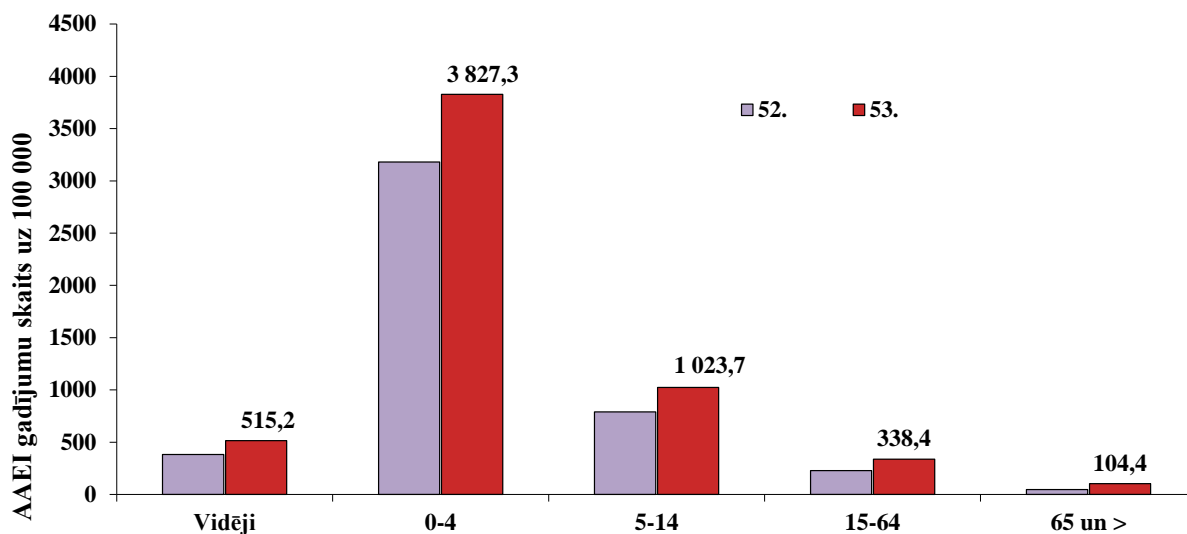
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Ambulatoro apmeklējumu skaits AAEI gadījumos 53. nedēļā (trīs darba dienas) palielinājies sešās monitoringā iekļautajās teritorijās. Daugavpilī, Jēkabpilī, Jūrmalā un Rīgā vēršanās AAEI gadījumos bijusi nedaudz augstāka nekā vidēji Latvijā.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos vērsušos pacientu skaits palielinājies visās vecuma grupās.

Par stacionētiem pacientiem

2015. gada 53. nedēļā tika ziņots par diviem stacionētiem pacientiem 15-64 gadu vecuma grupā saistībā ar gripas infekciju, t.sk. viens pacients ar gripas izraisītu pneimoniju.

Kopš sezonas sākuma (2015. gada 40. nedēļa) stacionārās ārstniecības iestādes ziņojušas par 11 pacientiem (43., 45. un 49., 51., 52. un 53. nedēļā), kuri hospitalizēti sakarā ar gripas infekciju.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2015. gada 52. un 53. nedēļā skolās bija brīvlaiks.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
49.	92,4	90,5	83,9	91,3	94,7	92,0	91,7	91,2	96,3	92,3	91,7
50.	92,9	83,4	83,0	93,9	93,1	92,1	92,2	93,1	95,2	93,7	92,7
51.	92,7	95,4	85,6	94,8	96,5	91,9	94,3	92,3	96,8	92,9	92,8
52.	brīvlaiks										
53.	brīvlaiks										

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2015. gada 52. un 53. nedēļā ceturtdienas bija svētku dienas. Pirmsskolas izglītības iestādes 2015. gada 51. nedēļā apmeklējuši vidēji 76,0% reģistrēto bērnu;

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
49.	81,2	75,2	83,7	72,6	73,1	79,5	72,4	74,6	82,6	78,8	77,3
50.	78,5	76,2	81,7	71,8	75,6	74,1	69,2	76,6	79,4	76,9	76,4
51.	79,9	75,2	83,3	74,4	69,2	71,5	77,2	76,0	87,1	75,4	76,0
52.	brīvdiena										
53.	brīvdiena										

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2015. gada 53. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā izmeklēti 60 personu klīniskie paraugi. Pozitīvo paraugu īpatsvars (3/60) uz gripas vīrusiem sastādījis 5%. Noteikti trīs *A tipa* gripas vīrusi (pacienti 0–4, 30–64 un 65< gadu vecuma grupās).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	32			2		2	2							6	18,8	0,0	6,3
41.	45			1		3	6	5	1					16	35,6	0,0	13,3
42.	43			1		1	2	1	1					6	14,0	0,0	4,7
43.	55	1		2		1	2	8	1	1			1	17	30,9	1,8	3,6
44.	59	1		5		3	1	3						13	22,0	1,7	1,7
45.	50			4		2	1	2	2					11	22,0	0,0	2
46.	43			3			1	4	2					10	23,3	0,0	2,3
47.	36	1					7	6	2					16	44,4	2,8	19,4
48.	57			5		3	1	2	3					14	24,6	0,0	1,8
49.	65	1		1		3	6	4	1		1			17	26,2	1,5	9,2
50.	64	1		3			4	5			2		1	16	25,0	1,6	6,3
51.	67	2	1	1	1	3	3	3						14	20,9	4,5	4,5
52.	61	1	1	1		3	8	3						17	27,9	3,3	13,1
53.	60	3				1	8	4	2		1	1		20	33,3	5,0	13,3
Kopā	737	11	2	29	1	25	52	50	15	1	4	1	2	193	26,2	1,8	7,1

Secinājumi

Kopš sezonas sākuma (2015. gada 40. nedēļa) tiek novērota zema gripas aktivitāte, taču pēdējās nedēļās sporādisku gripas gadījumu skaits nedaudz palielinājies.

2015. gada 53. nedēļā ambulatorajās iestādēs, kuras piedalās gripas monitoringā, gripas gadījumi netika reģistrēti. Rīgas slimnīcā stacionāri divi pacienti gripas gadījumos, t.sk. viens saistībā ar gripas izraisīto pneimoniju.

SIA RAKUS stacionāra LIC laboratorijā 53. nedēļā noteikti trīs *A tipa* gripas vīrusi. Kopš sezonas sākuma pacientu paraugos laboratoriski noteikti 13 gripas vīrusi: vienpadsmit *A tipa* un divi *B tipa* gripas vīrusi.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla ziņojums par 2015. gada 52. nedēļu

<http://www.flunewseurope.org/>.

Eiropas gripas uzraudzības tīkla dati par gripas un citu elpceļu infekciju izplatību tiek publicēti Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra un Pasaules Veselības organizācijas vienotā interneta vietnē – „Flu News Europe”

Epidemioloģiskie dati

2015. gada 52. nedēļā saņemtie dati (34 valstis) par ģeogrāfisku izplatību un gripas intensitāti kopumā norāda uz zemu gripas aktivitāti. No 32 valstīm par zemu gripas aktivitāti ziņojušas 30 valstis un divas (Nīderlande un Turcija) – par vidējo intensitāti. Septiņpadsmit

valstis informējušas par sporādisku gripas izplatību, piecas – par lokālu, viena (Nīderlande) – par reģionālu un viena (Zviedrija) – par gripas plašu ģeogrāfisku izplatību.

Šajā sezonā no *A tipa* gripas vīrusiem biežāk tiek noteikti *A/H1N1pdm* nekā *A/H3N2*, un no *B tipa* gripas vīrusiem biežāk tiek noteikti *B/Victoria* nekā *B/Yamagata* līnijas vīrusi.

Hospitalizācijas dati

No piecām valstīm, kas ziņo par hospitalizētiem pacientiem, trīs (Spānija, Lielbritānija un Zviedrija) 52. nedēļā informējušas par 40 stacionētiem pacientiem.

Kopš sezonas sākuma Somija, Īrija, Spānija, Zviedrija un Lielbritānija sniedza informāciju par 192 hospitalizētiem pacientiem, no kuriem 147 ievietoti intensīvās terapijas nodaļās (ITN). ITN pacientiem noteikti 136 *A tipa* gripas vīrusi (74 apakštips nav noteikts, 53 *A/H1N1pdm09*, deviņi *A/H3N2*) un 11 *B tipa* gripas vīrusi. Kopumā stacionētiem pacientiem, t.sk. ITN pacientiem, 39 gadījumos noteikti *B tipa* gripas vīrusi, 59 gadījumos – *A/H1N1pdm09* un 12 gadījumos – *A/H3N2*.

No 69 pacientiem, kuriem bija zināms vecums un noteikts vīrusa apakštips, *A/H3N2* vīruss biežāk noteikts vecāka gada gājuma pacientiem (65 gadi un >), bet *A/H1N1pdm09* un *B tipa* gripas vīrusi biežāk noteikti bērniem un jauniem cilvēkiem.

Virusoloģijas dati

No 26 valstīm, kuras informēja par izmeklētajiem paraugiem gripas uzraudzības tīkla ietvaros, 14 valstīs kopumā pozitīvo paraugu īpatsvars uz gripas vīrusiem sastādījis 17%. Gripas uzraudzības tīkla ietvaros izmeklēts 821 paraugs, tajā skaitā 139 (17%) paraugos bija noteikti gripas vīrusi. Salīdzinot ar iepriekšējo 51. nedēļu (11% pozitīvo paraugu), gripas vīrusu izplatība ir pieaugusi.

Gripas vīrusu noteikšana uzraudzības tīkla ietvaros

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	52. nedēļa	2015.–2016.gada sezona
Gripa A	114	383
<i>A(H1N1)pdm09</i>	101	287
<i>A(H3N2)</i>	10	56
A netipēts	3	40
Gripa B	25	127
<i>B/Victoria līnija</i>	0	15
<i>B/Yamagata līnija</i>	0	5
Nav zināma	25	107
Noteikti vīrusi kopā (testēto paraugu skaits)	139 (821)	510 (9896)

Par ārpus gripas uzraudzības tīkla izmeklētajiem paraugiem ziņoja 23 no 26 valstīm. Izmeklēti 7384 paraugi, no tiem 825 (11%) noteikti gripas vīrusi: 256 *A/H1N1pdm09*, 27 *A/H3N2*, 484 netipēti *A tipa* un 58 *B tipa* gripas vīrusi, kuru celms nav noteikts.

Vīrusu jutība pret neiraminidāzes (NA) inhibitoriem

2015.–2016. gada sezonā sešās valstīs uz jutību pret antivirūsu preparātiem (NA inhibitori) izmeklēti 17 *A(H3N2)*, 85 *A(H1N1) pdm09* vīrusi, četri *B/Victoria* un viens *B/Yamagata* vīruss. Nevienam no izmeklētajiem vīrusiem, izmantojot molekulāro vai filoģenētisko raksturojumu, nav pierādīta samazināta jutība pret NA inhibitoriem.

Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums 2015. gada 40. – 52. nedēļā

Filoģenētiska grupa	Vīrusu skaits
<i>A(H1N1)pdm09 A/South Africa/3626/2013</i> (apakšgrupa 6B) ^a	168
<i>A(H3N2) A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3C.2a) ^a	38
<i>A(H3N2) A/Samara/73/2013</i> (apakšgrupa 3C.3) ^a	2
<i>A(H3N2) A/Switzerland/9715293/2013</i> (apakšgrupa 3C.3a) ^a	6
<i>B/Phuket/3073/2013</i> (<i>Yamagata</i> līnijas celms 3) ^a	10
<i>B/Brisbane/60/2008</i> (<i>Victoria</i> līnijas celms 1A) ^b	28
<i>B/Hong Kong/514/2009</i> (<i>Victoria</i> līnijas celms 1B) ^b	0

^a Šīs ģenētiskās grupas satur vīrusus ar antigēniski līdzīgām īpašībām tiem vīrusiem, kuri iekļauti trīsvērtīgas gripas vakcīnas sastāvā (TIV) 2015.-2016. gada sezonai.

^b Vīrusi abās šajās ģenētiskajās grupās pēc antigēniskām īpašībām ir līdzīgi vakcīnas komponentam (*B/Brisbane/60/2008*), kura tiek iekļauta četrvērtīgā (QIV) gripas vakcīnā 2015.-2016. gada sezonai.

PVO globālā tīkla informācija par gripas izplatību citur pasaulē, 28.12.2015.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Kopumā gripas aktivitāte abās Zemes puslodēs paliek zemā līmenī.

- Dažās valstīs Centrālā un Ziemeļu Āzijā, kā arī Austrumu un Ziemeļu Eiropā pēdējās nedēļās tika novērots neliels noteikto gripas vīrusu skaita pieaugums.
- Austrumu Āzijā, citur Eiropā, Ziemeļu Āfrikā un Ziemeļamerikā gripas aktivitāte saglabājusies starp-sezonu līmeni.
- Āzijas dienvidos un rietumos, Irānā (Islāma Republikā) un Pakistānā saņemta informācija par pieaugošo gripas aktivitāti saistībā ar *A/H1N1pdm09*. Omāna informējusi par pieaugošo gripas aktivitāti saistībā ar *A/H1N1pdm09* un *B tipa* gripas vīrusiem; Bahreina ziņoja par gripas aktivitātes samazināšanos. Arī Katara ziņoja par gripas aktivitātes samazināšanos taču tā paliek paaugstinātā līmenī.
- Āfrikas tropu valstis ziņojušas par nelielu gripas gadījumu skaitu.
- Tropu valstīs Amerikā, Centrālamerikā un Karību jūras reģionā gripas aktivitāte saglabājas zemā līmenī, izņemot Kosta Riku (*A(H3N2)*), Kubu (*A(H3N2)*) un Nikaragvu (*A(H1N1)pdm09*).
- Tropu Āzijas un Dienvidaustrumu Āzijas valstis ziņoja par zemu gripas aktivitāti, izņemot Taizemi, kur turpinās *B tipa* gripas vīrusa izplatība.
- Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs respiratoro vīrusu aktivitāte pēdējo nedēļu laikā samazinājusies, noteikto gripas vīrusu skaits neliels.

FluNet tika apkopota informācija, kura saņemta no 76 valstu, reģionu vai teritoriju Nacionālajiem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2015. gada 30. novembra līdz 13. decembrim).

PVO (GISRS) laboratorijās testēti vairāk kā 40491 paraugs. No 2590 uz gripas vīrusiem pozitīvajiem paraugiem 2158 (83,3 %) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 432 (17,3%) *B tipa* gripas vīrusi.

No *A tipa* gripas vīrusiem 1375 (82,7%) tipēti kā *A(H1N1)pdm09* un 287 (57,3%) kā *A(H3N2)*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 100 (75,8 %) pieder *B-Yamagata* līnijai un 32 (24,2%) *B-Victoria* līnijai.

Pretgripas vakcīnas sastāvs Ziemeļu puslodē 2015.–2016. gada sezonā
http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2015_16_north/en/

PVO rekomendējamais vakcīnas sastāvs 2015.-2016. gada sezonai Ziemeļu puslodē:

- *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss;*
- *A/Switzerland/9715293/2013 (H3N2)-līdzīgs vīruss;*
- *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*

Četrus komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildu trim minētajiem jāiekļauj *B/Brisbane/60/2008* līdzīgs vīruss).

Šajā sezonā vakcīnas sastāvā, līdzīgi kā iepriekšējās sezonas, *A/H1N1* komponentu pārstāv *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss*, taču divi citi komponenti – *A/H3N2* un *B tipa* ir atšķirīgi no pagājušās 2014.–2015. gada sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajiem attiecīgo vīrusu antigēniem.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova.

2015.-2016.gada AAEI un gripas monitoringa 53. nedēļā datus sniedza:

- 66 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 95684 jeb 4,8% no kopējā Latvijas iedzīvotāju skaita)
  - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.